

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۱۵ بهمن ۱۴۰۳ - ۴ شعبان ۱۴۴۶
سال بیست و هشتم - شماره ۷۲۳۵ - ۱۶ صفحه
قیمت: ۵۰۰۰ تومان

یادداشت سیاسی

جعفر حسن خانی

انقلاب اسلامی

بزرگ‌ترین کنش جمعی ایرانیان

انقلاب اسلامی جریان است نه رویداد صرف. در فهم انقلاب اسلامی این نکته را هم باید لحاظ کرد. نباید انقلاب اسلامی را صرفاً به عنوان یک رویداد تاریخی دانست که در بهمن ۱۳۵۷ روی داده است، بلکه آن را باید به عنوان یک جریان تاریخی درک کرد که از پی سده‌ها تلاش به نقطه عطف در خشان بهمن ۱۳۵۷ رسید و پس از آن از حرکت نایستاده است. انقلاب اسلامی حاصل یک تداوم تاریخی است و امروز در تاریخ تداوم دارد. انقلاب اسلامی یک روند پویا است نه یک رویداد ایستا. انقلاب اسلامی با تاریخ گذشته خود پیوست دارد اما پهلوی یک گسست تاریخی در ایران بود | صفحه ۲

از حاشیه تا متن

تقی دلزاکم

بچه‌ها را به موزه عبرت ببرید!

دانش آموزان و دانشجویان ما باید به موزه عبرت بروند تا با چشمان خود اتاق‌های شکنجه، ابزارهای شکنجه و فیلم‌های موجود در آن را مشاهده کنند و با خدمات شانه و ساواک بهتر آشنا شوند و «پولو» و مصداق جدید «مشکل‌گشا» را در آنجا ببینند و شکنجه‌ها با کابل برق و باتوم برقی و آویزان کردن از نرده‌های مشرف به حیاط زندان و به صورت وارونه در اطاق شکنجه و چرخاندن و دستبند زدن صلیبی و رها کردن در حوض بزرگ و مرتفع زندان و باز کردن آب تا زیر چانه و نگه‌داشتن زندانی برای سه روز در این شرایط و زدن شلاق‌های خاص روی ناخن‌ها و پراندن آنها یا فرود کردن سوزن‌های ته‌گرد به زیر ناخن و روشن کردن فندک یا شمع زیر آن و دو ماهه‌نیم روی تخت مصلوب کردن یا شکنجه‌های خاص برای دختران و «زن»‌هایی که دنبال «زندگی» و «آزادی» برای خود و دیگران بودند با رسم شکل برایشان جابقتند | صفحه ۲

یادداشت ورزشی

فریدون حسن | دبیر گروه ورزشی

انتخاب سر مربی

از آرایشگاه تا قهوه‌خانه

این روزها باشگاه استقلال محله بروبیای دلال‌هاست. این روزها دلال‌های چسبیده به فوتبال با تمام توان مشغول هستند تا گنجشک‌های رنگ شده خود را به اسم قناری به استقلال بچاپانند، درست مانند آنچه در خصوص موسسه‌نامه اتفاق افتاد. حالا به قبول علی جباری، پیشکسوت بزرگ آبی‌ها، آقایان در قهوه‌خانه به دنبال سر مربی برای تیمی هستند که امروز کوچک‌ترین نشانی از آن استقلال بزرگ ندارد. البته قبلاً سابقه داشته که مثلاً مربی را در آرایشگاه انتخاب کنند یا اینکه در نمازخانه و هزار و یک جای بی‌ربط دیگر، پس حالا اگر در قهوه‌خانه انتخاب شود، تعجب چندانی ندارد. جباری درست می‌گوید، امثال استراماچونی که این روزها تا دلناتن خواهند نامش برده می‌شود اگر خوب بودند بیکار نمی‌گشتند. او که در حساس‌ترین زمان ممکن استقلال را رها کرد و کل پول در دستش را در اختیار گرفت، درست مانند کاری که موسسه‌نامه با استقلال کرد. جباری درست می‌گوید، استقلال باید سراغ مربی برود که در شأن استقلال باشد، کسی که رزومه داشته باشد، نه اینکه در قهوه‌خانه به دنبال مربی باشند! | صفحه ۱۳

مقابله شریکان با آشوب ترامپی

رئیس‌جمهور آمریکا با جنگ تعرفه‌های علیه کانادا، مکزیک، برزیل و چین، نظمی را که ایالات متحده به یاری متحدان بنا کرده است، به هم زد. واکنش متقابل این کشورها علیه تعرفه‌های ترامپ، نظم تازه ترامپی را نیز فروریخت | صفحه ۱۵

رهبر معظم انقلاب در دیدار شرکت‌کنندگان در مسابقات بین‌المللی قرآن:

صبر و تلاش ۴۶ ساله ملت ایران در مقابل صف‌آرایی همه مستکبرین جهان باعث رشد همه‌جانبه کشور شد
ملت ایران نه تنها در این رویارویی ضربه ندید بلکه در همه زمینه‌ها رشد و پیشرفت کرد | صفحه ۲

پیروزی غزه یک وجبی بر آمریکا تحقق امر محال بود

فرق ملت ایران با دیگران این است که جرئت گفتن این واقعیت را دارد که امریکا متجاوز، دروغگو، فریبکار و استثمارگر است و به هیچ اصلی از اصول انسانی پایبند نیست. بنابراین، «مرگ بر امریکا» می‌گوید اما دیگران جرئت بیان این حقایق و ایستادگی در مقابل امریکا و ادای سهم خود در مبارزه با استکبار را ندارند بنابراین به نتیجه‌ای هم نمی‌رسند

جشنواره فیلم فجر | صفحه ۱۶

نگاهی به فیلم «سفند» ساخته دانش اقباشاوی

قهرمانانی در دل تاریخ

امسال هم چند فیلم دفاع مقدسی در جدول مسابقه شرکت دارند که «سفند» یکی از آنهاست. ساختن اینگونه فیلم‌ها برای مخاطبانی که جنگ را تجربه کرده‌اند و به یاد دارند جذاب است، چرا که بازآیای پنهانی از جنگ آشنا و واقف به زندگی افرادی می‌شوند که در تمام این سال‌ها فقط نامی از آنها شنیده‌اند، این نکته بسیار حائز اهمیت است، اما خطر تکراری شدن اینگونه فیلم‌ها از یک‌سو و جذاب نبودن برای مخاطبان کم‌سن و سال تر، نکته‌ای است که به نظر می‌رسد کمتر به آن پرداخته شده است

نقدی بر فیلم «آنتیک» اکران‌شده در جشنواره فیلم فجر

یک کمدمی ضعیف با شوخی‌های کلیشه‌ای و تکراری

فیلم «آنتیک» تا پیش از اکران در جشنواره فجر، فضای تبلیغاتی خوبی را پیرامون سوز و داستانش شکل داده و کنجکاوای زیادی ایجاد کرده بود، اما فیلم فقط طبل توخالی بود و از درون و به لحاظ محتوایی چیزی برای ارائه نداشت. همانند بیشتر فیلم‌های کمدمی چند سال اخیر، دو شخصیت اصلی فیلم در سال‌های اول انقلاب در موقعیتی متضاد گیر می‌افتند و با ظاهرسازی به دنبال پیشبرد منافع خودشان هستند. پژمان جمشیدی انگار از سر صحنه «پرخاکی» یا «دنیامت» آمده‌است

در نشست خبری فیلم‌های «رها» و «بچه مردم» چه گذشت؟

باید به اصل گمشده

فیلمنامه‌نویسی بازگردیم

شهاب حسینی: هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش. این اصل در زندگی شخصی هر کسی یک جور تعریف می‌شود، اما در حرفه کاری ما این اصل به فیلمنامه برمی‌گردد. از حدود ۲۰ سال پیش با حسام فرهمند آشنایی دارم و او در این چند سال تمرین و ممارست کرده و تدوین و ریتم را بلد است. فیلم «رها» با یک سوم هزینه یک فیلم نرمال در ۳۷ روز فیلمبرداری می‌شود. امیدوارم این اصل به هنرهای نمایشی ما برگردد که همه چیز مبتنی بر فیلمنامه باشد

رجز خوانی رئیس‌جمهور برای دشمنان

در بازدید از صنایع دفاعی

جدیدترین موشک بالستیک وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشورمان با نام «اعتقاد» رونمایی شد. در جریان بازدید رئیس‌جمهور از دستاوردهای موشکی وزارت دفاع، موشک بالستیک اعتقاد با برد ۷۰۰ کیلومتر به نمایش درآمد. این موشک با ۱۶ متر طول و قطر ۱۲/۵ متری به عنوان جدیدترین موشک بالستیک وزارت دفاع نمایش داده شده است. موشک اعتقاد دارای کلاهک هدایت‌شونده تا لحظه اصابت است

دیدار فرمانده کل ارتش با فرمانده کل سپاه

تصمیم سر نوشت ساز را

بی توجه به مصالح کنکوری‌ها نگیرید

مسئله‌گرایی خبرنگار گروه اجتماعی

چشم‌امید داوطلبان کنکور به جلسه فردای شورای عالی انقلاب فرهنگی است. پیشنهاداتی نیز از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس برای مصوبه جدید کنکوری مطرح شده‌است؛ پیشنهاداتی که تقریباً منتقدان به مصوبه اخیر شورورا راه راضی خواهد کرد. عبداللهی، مدیر گروه آموزش و پرورش مرکز پژوهش‌های مجلس به «جوان» می‌گوید مصوبه کنکوری شورای عالی انقلاب فرهنگی اصلاحات عمیقی می‌خواهد تا به عدالت نزدیک و ایرادات آن رفع شود

مردمی‌سازی به جای مذاکره

سجاد آذری | خبرنگار گروه اجتماعی

«محسن ردادی» عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه در گفت‌وگو با «جوان»: ایرچالش‌های جدی در مسیر اداره کشور وجود دارد، این ایرچالش‌ها بسیار بسیار سنگین هستند که یک قلم آن همین ناترازی انرژی، ناترازی صندوق‌های بازنشستگی و مواردی از این دست است که کشور را در آینده نزدیک دچار قفل‌شدگی می‌کند، ولی همه اینها در آینده نزدیک به اندازه جنگ تحمیلی که در سال ۵۹ به ایران تحمیل شد نمی‌شود، ولی در آن زمان نگاه مسئولان این بود که مردم راه‌حل هستند

ساواک برای داشتن رساله‌امام فک‌و دندان جلال را شکست

برادر شهید جلال فرجی اولین شهید انقلاب شهرستان بابلسر در گفت‌وگو با «جوان»: از سال ۵۳ تا ۵۴ مبارزات مخفیانه جلال علیه طاغوت شروع شد. او فعالیت‌های انقلابی او و برادرانم در سال ۱۳۵۶ بود. سه برادرم با پهلوی مبارزه می‌کردند. وقتی ساواک رساله امام خمینی را در خانه یکی از برادرانم پیدا کرد او را دستگیر و در زندان شکنجه کرد، فک و دندان در زندان ساواک شکست. انقلاب که پیروز شد اسنادی از مبارزات انقلابی برادرانم در شهرباتی بابلسر پیدا کردیم

اقتصاد

زیر ضرب تعطیلات!

خبرها حاکی از آن است که لایحه دو روزه شدن تعطیلات آخر هفته و اضافه‌شدن پنج‌شنبه به تعطیلات رسمی تا دو ماه آینده و پس از تصمیم‌گیری درخصوص بودجه ۱۴۰۴ تعیین تکلیف می‌شود. در صورت تبدیل این لایحه به قانون، تعطیلات مناسبتی و آخر هفته در مجموع به حدود ۲۸ روز می‌رسد و این در شرایطی است که در چند سال اخیر و به خصوص سال جاری به دلیل مشکلات تأمین انرژی و همچنین آلودگی هوا تعطیلات ناگهانی به بی‌سابقه‌ترین میزان خود رسیده‌است تا جایی که برخی به کنایه به دولت اعلام کردند به جای اعلام استان‌های تعطیل، غیر تعطیل‌ها را اعلام کنید!

حضور زنان در انقلاب اسلامی به خیزش جامعه قدرت داد

زهرا چیمبری | خبرنگار گروه اجتماعی

مینو اصلانی، رئیس اندیشکده زن و خانواده دانشگاه امام حسین (ع) در گفت‌وگو با «جوان»: در رژیم پهلوی و البته در دوران قاجار، این نگاه شکل گرفت که پیشرفت را منوط به غربی شدن و احیا کردن سبک زندگی غربی در داخل کشور دیدند. در زمان پهلوسی اول به نوعی این موضوع سرعت گرفت و رضا پهلوی صرفاً با یک نگاه قلدر مآبانه بدون تعقل و درک واقعیت‌ها، دستور کشف حجاب و اصادر کرد که این موضوع فقط کشف حجاب نبود، بلکه تغییر سبک زندگی از سبک زندگی متعارف در کشور به سمت و سوی سبک زندگی غربی بود. در

رونمایی سپاه از شهر موشک‌های کروز قدر ۳۸۰ ضدناوشکن

فرمانده کل سپاه: نیروی دریایی سپاه موفق شده است تمام سامانه‌های ساحل به دریای خودش را در سازه‌های امن و مستحکم در تونل‌های زیرزمینی ذخیره‌سازی کند. تعداد این سازه‌های امن در نقاط مختلفی از خط ساحلی و عمق کشورمان گسترش یافته‌است. هر کدام از این پایگاه‌ها و سازه‌های امن زیرزمینی که به اصطلاح شهرهای موشکی نامگذاری شده‌اند، تعداد بسیار کثیری از سامانه‌ها و موشک‌ها را در درون خودش جای داده است. نیروی دریایی سپاه یک نیروی پوشیده و پنهان از محاسبات دشمن است، دشمن نمی‌تواند توانایی‌های این نیرو را محاسبه کند

موج سواری دلالان روی یک واکسن

شاید تا همین چند سال پیش کسی در خصوص واکسنی تحت عنوان واکسن گارداسیل اطلاعی نداشت و این واکسن این همه پرمتقاضی نبودا همه چیز از ماه رمضان سال ۹۷ و یک برنامه تلویزیونی شروع شد که فرد غیر پزشک در یکی از پر مخاطب‌ترین برنامه‌های افطار درباره این واکسن صحبت کرد. حالا اما به مدد برخی جریان‌سازی‌ها در فضای مجازی و در راستای تأمین منافع برخی افراد و شرکت‌ها، اقتدر تقاضا برای این واکسن افزایش یافته که بازار سیاهی برای گارداسیل درست شده‌است و سازمان غذا و دارو در خصوص واکسن تقلبی گارداسیل هشدار می‌دهد. واکسنی که به باور بسیاری از متخصصان نه‌هزینه‌اثر بخشی‌اش مناسب است و نه برای همه افراد و گروه‌ها ضروری است | صفحه ۳

«عایده»

حصول مصالح دراماتیکی و معماری هنر مندانه است

کنزاده، دانشجوی دکتری ادبیات و گاه

با ما تصویری از محور مقاومت وجود دارد مختلف به وجود آمده و در گذر زمان حیوانات کمیل شده است. اگر اخبار روز (به انضمام) سی‌ها و مستنداتی از این قبیل را فعلا در یسم، این تصورات تا اندازه‌ای بر آمده و ر و ادبیات مقاومت است که رفته رفته بر فزوده یا به تعبیر بهتر، جایگاه آن بیشتر بود. ادبیات مقاومت (که در اینجا موسعا داری) «را هم در بر می‌گیرد» از این حیث بر ایران پیشروست و آثاری که در این شرمی شود کما و کیف قابل اعتنا می‌نماید ن و تجلی خود ریشه در دو عامل مهم مند صورت‌بندی است. نخستین عامل ت و آثار ادبی باز می‌گردد که همواره

عایده سرور، نویسنده و مادر دو شهید مقاومت

اندیشه شاید حتی بدیهی به نظر برسد، در ورطه عمل البته دشوار است و امکان تحقق آن چندان در دسترس نیست. باری، ادبیات مقاومت در نهایت با مجموعه‌ای از آرمان‌ها و انگیزه‌ها سروکار دارد که باید آن را برای مخاطب خود محسوس سازد و در عین حال نمی‌تواند آن آرمان‌ها را به سطح مسائل خرد و پیش‌پاافتاده تقلیل دهد. به نظر می‌رسد کتاب عایده (تهران: سوره مهر، چ ۲، ۱۴۰۳) درست تر به همین تیغ حرکت می‌کند و تلاش تحسین برانگیز نویسنده آن (محبوبه سادات رضوی نیا) معطوف به در نظر گرفتن همین ظرفیت‌ها و ظرفیت‌هاست.

■ ■ ■

عایده برآمده از مصاحبه‌های مفصل رضوی نیا، با عایده سرور است که خاطرات خود از کودکی تا شهادت پسرش (علی اسماعیل) را برای او تعریف کرده و نویسنده این خاطرات شفاهی را سروسامانی داده و نهایتاً در قالب این کتاب عرضه کرده است. رضوی نیا در مقدمه کتابش یادآوری می‌کند، ابتدا بنا بوده زندگی و شهادت «علی اسماعیل» را بنویسد اما پس از گفت‌وگو با عایده سرور متوجه می‌شود «شخصیت جذاب» این شهید «مدیون عقبه او، یعنی داشتن مادری متفاوت است» و بر آن می‌شود که «در کنار ترسیم زندگی شهید، مهد و دامانی را که در آن پرورش پیدا کرده بود» (ص ۱۰) را هم برای مخاطب بازگو کند. کتاب عایده به همین جهت دو پاره است: تا پیش از تولد علی، وقایع حول زندگی عایده سرور می‌شود و با تولد علی در فصل هشتم تمرکز راوی و نویسنده به کودکی، نوجوانی و شهادت علی معطوف می‌شود.

در نظر اول شاید ساده باشد که این مصاحبه‌ها تبدیل به «ادبیات» شوند، چرا که جزئیات وقایع و چندانچون

بگیرد، تصور می‌کنم اصلی‌ترین نقطه قوت کتاب عایده در همین نکته نهفته است که هم مصالح دراماتیکی دارد، (یعنی وقایع زندگی سرور) و هم معماری که این مصالح را با ظرافت و باریکی بیسی در کنار هم قرار داده است (یعنی رضوی نیا). این نکته را خصوصاً در برخی لحظات پر تعلیق و بحرانی کتاب از جمله حضور عایده و خانواده‌اش در پناهگاه ساختمان کنکورد (صص ۲۲- ۲۷) می‌توان دید.

توجهی که راوی و نویسنده هر دو به «جزئیات» دارند در اغلب صفحات برای مخاطب جذابیت و کشش ایجاد می‌کند و خصوصاً مخاطب عام (در اینجا یعنی خواننده‌ای که آشنایی وسیع و عمیقی با محور مقاومت خاصه در لبنان ندارد) را با خود همراه می‌سازد. اشارات مکرر به محله‌ها، لباس‌ها، غذاها، سرودها و امثالهم در کتاب عایده در همین چشم‌انداز اهمیت می‌یابد: هم آشنایی صمیمانه‌ای بین مخاطب و عایده (واقوم او) حاصل می‌شود که گویی در کنار آنها و در بطن همه آن وقایع زیسته و هم اتمسفر جنوب لبنان و جزئیات زندگی روزمره در آنجا پیش چشم مخاطب احضار می‌شود. در لابه‌لای همین اشارات است که تعدد و تنوع عقاید و اندیشه‌ها در جامعه لبنان هم آشکار می‌شود و بدین وسیله مخاطب به یک‌دست‌نبودن و احیاناً تعارض اندیشه‌های موجود در آنجا پی می‌برد. این جزئیات پراهمیت که گاه در توصیف ظاهر شخصیت‌ها نیز خود را نشان می‌دهد و طبیعی است که بعد ادبی عایده در این قسمت‌ها بر وجه تاریخی آن غلبه می‌یابد. هرچند روشن نیست که آیا تمام این توصیفات جزء خاطرات سرور بوده یا نویسنده آن را به متن افزوده اما به‌رحال توصیفات کتاب یک‌دست نیست و قوت و ضعف دارد. برای مثال عبارتی نظیر این که: «با هر خنده، دندان‌های مثل مرواریدش بین لب‌های خوش‌ترکیبش می‌درخشید» (ص ۳۲) دست‌فرو و مکرر است اما جزئیاتی که مثلاً از لباس رمزیه (مادر بزرگ راوی) در متن آمده ملموس و مؤثر است: «پیراهن سفید گشادای تنش بود که گل‌های کوچک آبی داشت، حاشیه‌های توری پهن پایین شلوار بلندش تا روی پاهای او می‌آمد و دمپایی‌های مشککی جلوسه‌مئل سوراخ‌سوراخ می‌پوشید» (ص ۴۲) در همین موضوع باید به نکته دیگری اشاره کنیم که درباره کتاب عایده باید ملاحظه نظر داشت، هرچند این نکته در بسیاری از آثار ادب مقاومت وجود دارد. تفصیل مطلب این که تلاقی «رشادت» و «ظرافت» در اغلب

66

توجهی که راوی و نویسنده هر دو به «جزئیات» دارند در اغلب صفحات برای مخاطب جذابیت و کشش ایجاد می‌کند و خصوصاً مخاطب عام (در اینجا یعنی خواننده‌ای که آشنایی وسیع و عمیقی با محور مقاومت خاصه در لبنان ندارد) را با خود همراه می‌سازد. اشارات مکرر به محله‌ها، لباس‌ها، غذاها، سرودها و امثالهم در کتاب عایده در همین چشم‌انداز اهمیت می‌یابد

مشکل مرواریدش بین لب‌های خوش‌ترکیبش می‌درخشید» (ص ۳۲) دست‌فرو و مکرر است اما جزئیاتی که مثلاً از لباس رمزیه (مادر بزرگ راوی) در متن آمده ملموس و مؤثر است: «پیراهن سفید گشادای تنش بود که گل‌های کوچک آبی داشت، حاشیه‌های توری پهن پایین شلوار بلندش تا روی پاهای او می‌آمد و دمپایی‌های مشککی جلوسه‌مئل سوراخ‌سوراخ می‌پوشید» (ص ۴۲) در همین موضوع باید به نکته دیگری اشاره کنیم که درباره کتاب عایده باید ملاحظه نظر داشت، هرچند این نکته در بسیاری از آثار ادب مقاومت وجود دارد. تفصیل مطلب این که تلاقی «رشادت» و «ظرافت» در اغلب

روایتی از جنگ و خرمشهر در رمان «خون، براده‌هایی از شهر»

سرزمین یک وطن به دوش

این پیرمرد اگر نبیندم که اینجا نمی‌ماند بگذار برگردد. برود شمال و برای رفیق‌های هم‌سن و سالش از من افسانه بیافد. چه می‌دانم، بگوید عاشق زنی بوده که تن و جانش را برپان گرفته بودند و هرپار نیستی من درد دارم. آرزو دارم، هزار حرف نگفته دارم. من اینم، چه کامل می‌شد، به تکانی شبیه حورالعینی بلندبالا می‌شد و دل از تمام جوانان تازه بالغ شهر می‌برد و ال می‌کرد و بل می‌کرد. بگذار حرف‌هایش را باور نکنند. دستش بیندازند و بگویند موج انفجار مجنونش کرده. چه باک؟ نهایتش دهان می‌بندد و چند وقتی این روزها را برای خودش تکرار می‌کند و آخر یک صبح، دلگرم نجوای گنجشک‌ها و نسیم باد لای درخت‌ها و بوی گل‌های وحشی، بی‌هوا تمام این روزها را فراموش می‌کند. (صفحه ۸۲)

برندگان دریایی بر فراز کارون پرواز می‌کنند. پیراهن چیت گلدار ربابه را به منقار می‌گیرند. از آب بیرونش می‌کشند. بال پرندگان می‌تنش می‌خورد. بعد کبوترها را می‌بیند که دورش می‌چرخند و از تماشای پروازشان گرمای دلخواهی به تنش می‌خزد. تازه یادش می‌آید انگار که باید نفس بکشد. بوی دود هلیه در سینه‌اش می‌پیچد. تا چشم کار می‌کند اطرافش آب است. آب تمام خرمشهر را در خودش کشیده، تمام روستاها و بیابان‌های دور و بر را هم. ایران را آب بلعیده. عراق را در خودش فرو برده. تمام زمین زیر آب است و ربابه بر فراز آب‌ها نشسته، دستش را باز می‌کند. نوک انگشتش می‌خارد. نگاه می‌کند. برگی از نوک انگشتانش جوانه می‌زند و خارش انگشتش از بین می‌رود. تمام تنش به خارش می‌افتد و ربابه می‌بیند چگونه برگ از برگ باز می‌شود، از تمام تنش، ربابه در ختی است بر فراز آب. مرغ‌های دریایی روی آب می‌نشینند. کبوتران بر درخت تن او آرام می‌گیرند. خستگی را در تنش احساس می‌کند.

66

در ابتدا داستان در جایی اطراف خرمشهر و لابه‌لای گامی‌های زخمی و بیماری که مرهم‌های ربابه جانان را می‌خرد آغاز می‌شود و در انتها نیز به تماشای صحنه پرواز دسته کبوترها به سمت مسجد جامع خرمشهر ختم می‌شود. زارع از کبوترها، گاو میش‌ها، مرغ و خروس‌های شهر می‌گوید که همچون آدم‌های آن شهر جای دیگری برای رفتن ندارند و به ماندن و مردن در شهری که در آن زیسته‌اند و اهلس شده‌اند تن می‌دهند. عنوان کتاب و به کار بردن واژه براده برای شهر، برگرفته از تشبیهی است که نویسنده نسبت به خرمشهر به کار برده و آن را به واسطه استحکام و مقاومتی که در زمان تهاجم دشمن به نمایش گذاشت، به آن تشبیه نموده است. این کتاب در ۱۴۶ صفحه و ۱۸ فصل کوتاه نگاشته شده است و روان بودن و حجم اندک آن اجازه نمی‌دهد، به سادگی از کنار سوز خاضع عبور کرد. این اثر مناسب کسانی است که می‌خواهند از زاویه‌ای جدید و بکر به واقعه اشغال شهری بنگرند که بنا بود جایی باشد برای ماندن و اهل شدن مردمانی از هر شهر و سرزمین و چه بسا مردمان بی‌سرزمین.

■ ■ ■

نه به اجبار و به فراخور حوادث ناخوایسته، اما به تدریج ن دوگانه اهل بودن یا غربتی بودن و وطن به دوشی، را و چیره می‌شود. با خودش می‌گوید مگر اهل شدن دارد؟ هر کسی باید اجازه داشته باشد، خودش را اهل و کجا بهتر از جایی که برای اولین بار عشق تنش را ی که یک بار مرده و سپس به زندگی بازگشته، جایی بشی را جلد خانه خود کرده و کوچک و بزرگ آنجا؟ این پایبند شدن تا جایی ادامه پیدا می‌کند که گ و ویرانی کلید شهر و خانه و کاشانه‌اش، نه تنها ، تعلق در او خاموش نمی‌شود که بیش از پیش زبانه نا آنجا که شهر جنگ زده را نه به عنوان محلی برای نوان جایی برای مردن برمی‌گزیند.

نداشتن بخشی از داستان و روشن شدن سرگذشت زن ، رنج و سوگی که تجربه کرده، هرآنچه که مخاطب بر اه شدن با او در مابقی داستان بداند، دستگیرش س خواننده خود را همراه او در کوچه پس‌کوچه‌های ی‌یابد و به صدای جنگ گوش می‌سپارد که لحظه به نتر می‌شود و امید ماندن را در او که سال‌های سال

صفحات کتاب بارز و کار راوی و نویسنده از این جهت دشوار است که در تعبیرات و توصیفات که به کار می‌برند باید میزان این دو را بشکنند و به‌شکلی متعادل آنها را در هم آمیزند. از یاد نبریم راوی کتاب ما زن است، اما زنی که از همان کودکی جزئیات جنگ را می‌بیند و رفته‌رفته این جزئیات، در زندگی او و خانواده‌اش پرتنگ‌تر و غلیظ‌تر ظاهر می‌شود. اقرار باید کرد، این تعادل و توازن به‌طور کلی در متن کتاب رعایت شده تا در نهایت با روایتی «واقعی» از مقاومت مواجه شویم؛ روایتی که نه اهل غلتیدن در دام سانتی‌مانتالیسم است و نه سرشار از عقلانیتی خشن و غیرقابل همدان‌پنداری.

محبوبه سادات رضوی نیا نویسنده کتاب

ماهی‌ها از آب بالا می‌پرند. کبوتری کف دست ربابه می‌نشیند، به اعتماد کبوتر لیخند می‌زند. کبوتری دیگر روی شاهنش می‌نشیند و نوکی به برگ‌های تنش می‌کشد. ربابه می‌خندد. عمیق‌تر از همیشه نفس می‌کشد، بوی باروت و خون توی دماغش می‌پیچد. چندشش می‌شود. کبوتری، انگار تیر خورده باشد، از شاهنش می‌افتد. می‌خواهد بگیردش، اما دست‌هایش خشک‌اند. کبوترها یکی یکی می‌افتند. ربابه می‌لرزد، تمام برگ‌هایش می‌رزد. سنگین می‌شود. چون درختی خزان‌زده از آسمان سرنگون می‌شود، به آب می‌افتد و فرو می‌رود در قعر آب. (صفحه ۱۲۸ و ۱۲۹) «یک عمر خیال کردم اگر یکی از این مردم باشم، دوباره مثل اجدادم از شسادی به رقص درمی‌آیم. نشد. غلط کرده بودم.» با مشت می‌کوبد به سینه‌اش: «اینجا است، توی سینه‌ام، بدن بند تم، شادی، عشق، مرگ. تمامش تن تون خودمان است. هیچ چیزی بیرون از خودش معنی ندارد. من این کسی که تو می‌بینی نیستی. من درد دارم. آرزو دارم، هزار حرف نگفته دارم. من اینم، چه ربابه، چه عزرائیل. این شهر هم، حالا محمره یا خرمشهر، همین است. شهر که فقط اسمش نیست، شهر به مردهش شهر می‌شود، به پرندگانش، به درخت‌هایش، به تک‌تک حیواناتش، به دانه‌دانه سنگ‌ها و آجرهایش. نه اصلاً آدمی را می‌شود به زور مال کسی کرد نه شهری را می‌شود گرفت. شهر مال آن کشوری است که اهلس شده باشد. این را خر تکریت هم می‌فهمد، اما فرماندهات با این شعارهایش دارد از خر کم‌تران می‌کند.» (صفحه ۱۳۳ و ۱۳۴) تماشای غروب خرمشهر از روی پل، این آخرین کاری است که پیرمرد کولسی از عطا می‌خواهد. دردی ندارد و خوب می‌داند این آخرین نفس‌هایش است. به عطا تکیه می‌دهد. می‌خواهد روی پا بایستندش. می‌ایستد. نگاه می‌کند. کبوترها دارند توی آسمان پرواز می‌کنند. می‌گوید: «من اگر نباشم جایی بمانم، کجا بهتر از اینجا؟ جایی که این همه آدم برای زنده ماندنش جان داده‌اند، ارزشش را دارد. نه؟» انگار می‌کند که زنش کنارش ایستاده. نگاهش می‌کند. عطا فقط سر تکان می‌دهد و نجوا می‌کند: «دارد». و پیرمرد سر می‌گرداند و دوباره کبوترها را در آسمان می‌بیند. دارند انگار طرف مسجد می‌روند. به دشواری سرفه‌ای می‌کند و خون دهانش را ترش و تلخ می‌کند. می‌گوید: «ربابه زنده است. نگاه کن.» تا عطا بخواید مسیر نگاه پیرمرد را ببیند، سنگینی رها شدن اندامی بی‌روح تعادلش را به هم می‌زند. (صفحه ۱۴۵)

نقاشی جدید حسن روح الامین برای میلاد امام حسین (ع)

نقاشی دیجیتال جدید «تیسرک عرش» از حسن روح الامین برای میلاد امام حسین علیه‌السلام منتشر شد وی در توضیح این اثر نوشته است: «خدا یا ما میهمان خانه رسول‌الله(ص) کن امشب خدایا ما رو محرم این خانه قرار بده. بازهرا قدم رسیده مبارک بی‌بی جان»

دیدهبان سینما

بهرام رادان از هیئت داوران جشنواره فیلم فجر خارج شد

بهرام رادان که پیشتر به عنوان یکی از هفت داور مسابقه سینمای ایران چهل و سومین جشنواره فیلم فجر معرفی شده بود از جمع هیئت داوران جشنواره خارج شد. به گزارش «جوان»، بهرام رادان به دلیل طولانی شدن مدت زمان بازگشت از سفر با ارسال نام‌آی از جمع اعضای هیئت داوران جشنواره فیلم فجر چهل و سوم خارج شد. در بخشی از متن نامه بهرام رادان آمده است: «به دلیل طولانی شدن سفر و عدم اطمینان از تاریخ قطعی بازگشم به وطن، لاجرم از حضور شما بزرگواران عذرخواهی می‌کنم.» بنا به تصمیم منوچهر شامسوری دبیر جشنواره و موافقت سایر اعضای هیئت داوران، عضو جدیدی جایگزین رادان در هیئت داوران نخواهد شد.

جوآن

روزنامه جوان | شماره ۲۲۵ | دوشنبه ۱۵ بهمن ۱۴۰۲ | ۴ شعبان ۱۴۴۶ | اذان ظهر: ۱۲:۱۸ | غروب آفتاب: ۱۷:۲۷ | اذان مغرب: ۱۷:۵۲ | ششم‌شهری: ۲۲:۲۵ | اذان صبح فردا: ۵:۲۶ | طلوع آفتاب فردا: ۷:۰۲

دیدهبان موسیقی

برگزاری یک کنسرت پنج‌زبانه در ماه مبارک رمضان

احسان یاسین سومین کنسرت خود را اسفندماه امسال در ماه مبارک رمضان در سالن اصلی وزارت کشور روی صحنه می‌برد. به گزارش «جوان»، احسان یاسین در تاریخ ۱۷ اسفندماه ۱۴۰۲ سومین کنسرت خود را در سالن اصلی وزارت کشور در یک سانس و در ساعت ۲۱ اجرا خواهد کرد. این خواننده با همراهی ارکستر تئاتر گروه کر، کنسرتوری شامل اجرای آثاری از آلبوم «ماه من» به همراه برخی آثار جدید خود به پنج زبان فارسی، انگلیسی، عربی، کردی و آذری برنامه‌ریزی کرده‌است. در این کنسرت قطعات ماه من، دوست دارم، بازم برگرد، تابد، ربتا، لایا دنیا، جانم سن سن، یا پاهای بی‌تاب، از سرگذشت، سلام‌علیکم و قطعات جدیدی که برای اجرا در کنسرت آماده شده، اجرا خواهد شد.

در نشست خبری فیلم‌های «رها» و «بچه مردم» چه گذشت؟

شهاب حسینی: باید به اصل گمشده فیلمنامه‌نویسی بازگردیم

مرتبه‌به‌مرتب‌سازی ایران

همه بازیگران این فیلم هستم. فرهمند درباره کرته‌برداری از اتفاقات واقعی گفت: کل فیلم برگرفته از داستان واقعی نیست، اما هر کدام از عناصر فیلم گرته‌برداری از داستان‌های واقعی است، حتی داستان گیرافتادن رها در کانال کولر.

فیلمی با موضوعی انسانی

فیلم «بچه مردم» دومین فیلمی بود که برای اهالی رسانه اکران شد. این فیلم با موضوعی انسانی و عاطفی شهدای بهزیستی را محور داستان خود قرار داده بود. «بچه مردم» نخستین تجربه کارگردانی سینمایی محمود کریمی، مستندساز شناخته‌شده کشور به شمار می‌رود. در ابتدای این نشست، محمود کریمی کارگردان گفت: این فیلم بر اساس دغدغه چندین و چند ساله یوسف اصلاتی است که زندگی خود را در راه بچه‌های بهزیستی صرف کرده‌است، ساخته شد. او روزی با پرورنده‌ای روبه‌رو می‌شود از بچه‌های بهزیستی که به جیبه رفته‌اند. هسته اصلی داستان و ایده کلی از این دغدغه گرفته شد، اما نمود درسد فیلمنامه بر اساس تخیل و قصه‌پردازی ما پیش رفت. محمود کریمی در ادامه درباره چگونگی نامگذاری فیلم نیز توضیح داد: ابتدا در یک جلسه ما درباره موضوع حرف زدیم و صحبت از «بچه مردم» شد. ما آن را به عنوان نام موقت انتخاب کردیم. کمی بعد با جست‌وجو در اینترنت متوجه شدیم جلال الاحمد نویسنده، نیز کتابی با همین عنوان دارد که موضوع آن متفاوت از فیلم ما بود، بنابراین همین عنوان را به‌عنوان نام اصلی فیلم انتخاب کردیم.

سید علی احمدی، تهیه‌کننده نیز بیان کرد: یوسف اصلاتی سال‌ها به بچه‌های پرورشگاهی کمک کرد و سال‌های طولانی در این حوزه کار کرده و حتی شیرخوارگاهی برای بچه‌ها احداث کرده‌است. شنیدن روایت‌های او از حضور این بچه‌ها در جبهه‌های جنگ باعث شد که به ساخت فیلم ترغیب شویم. یوسف اصلاتی، ایده پرداز و نیکوکار گفت: این فیلم از روی بیست و چند سال من بود. تا هم امید و انگیزه برای بچه‌های بهزیستی شکل بگیرد و هم این جریان آگاهی‌رسانی شود. در مجموعه «بشمت امام رضا (ع)» خود من ۳۰۰۰ بچه را بزرگ کرده‌ام و باید بگویم در این بچه‌ها تعداد بزره بسیار کم و تعداد بچه‌های موفق بسیار زیاد است. در دوران جنگ ۸۵۰ کودک در بهزیستی زندگی می‌کردیم و ۸۵۰ نفر آنها به جبهه رفتند و شهید شدند؛ یعنی بیش از ۱۰ درصد یک خانواده باید نگاه مردم به بچه‌های بهزیستی تغییر کند. من برای ساخته‌شدن این ایده بارها تلاش کردم، اما به نمر نشست تا زمانی که با سید علی احمدی آشنا شدم.

شهاب حسینی: در حرفه کاری ما این اصل به فیلمنامه بر می‌گردد. از حدود ۲۰ سال پیش با حسنام فرهمند آشنایی دارم و او در این چند سال تمرین و ممارست کرد و تدوین و ریتم را بلد است

همچنین حضور آقای شهاب حسینی هم در فیلم قطعی شد.یو.د. در آن زمان اتفاقات شخصی بسیار تلخی در زندگی‌ام رخ داد، حتی تلخ‌تر از چیزی که در فیلم تماشا کردید و تمام گروه بسیار همراه من بودند.

توجه به فیلمنامه

شهاب حسینی نیز در پاسخ به این پرسش بیان کرد: هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش. این اصل در زندگی شخصی هر کسی یک چیزی تعریف می‌شود، اما در حرفه کاری ما این اصل به فیلمنامه برمی‌گردد. از حدود ۲۰ سال پیش با حسنام فرهمند آشنایی دارم و او در این چند سال تمرین و ممارست کرد

و تدوین و ریتم را بلد است. وی تأکید کرد: این فیلم با یک سوم هزینه یک فیلم نرمال در ۳۷ روز فیلمبرداری می‌شود. امیدوارم این اصل به هنرهای نمایشی ما برگردد که همه چیز مبتنی بر فیلمنامه باشد. خانی عنوان کرد: وقتی حسنام فرهمند با این فیلمنامه به من مراجعه کرد، بسیار از آن خوشم آمد. ساخت فیلم ملودرام قطعاً برای هر تهیه‌کننده‌ای ریسک است و من نیز مجبور شدم بخشی از بودجه فیلم را خودم تأمین کنم. حسین علیزاده بیان کرد: هر پروژه‌ای یک مربی خوبی نیاز دارد و این مربی به کارگردانی برمی‌گردد که چگونه بازیگرانش را انتخاب کند. فیلمسردار و طراح صحنه مکمل یکدیگر هستند، اگر این افراد یکدیگر را تکمیل کنند، اتفاقات خوبی رقم می‌خورد. من دوست دارم

۴۳ فجر

تقدی به فیلم «آنتیک» به مناسبت اکران در جشنواره فیلم فجر

یک کمدی ضعیف با شوخی‌های کلیشه‌ای و تکراری

بدرتین اتفاق ممکن است و او را از دایره بازیگران خوب سینمای ایران خارج می‌کند. فیلم درباره کلاهدرداری دو شخصیت و سوءاستفاده از باورهای دینی و مذهبی مردم است. فیلم به ظاهر می‌خواهد حرف مهمی بزند، ولی به قدری کم‌چیز و در فیلم بد پردازش شده که همان حرف اصلی هم به حاشیه می‌رود. «آنتیک» حتی توان خنده گرفتن از مخاطبش را ندارد و به همان شوخی‌های دم‌دمی فیلم‌های کمدی بسنده کرده‌است.

۷ احسن گلشنگر

حکمت

پیامبر اکرم صلی‌الله علیه‌وآله:

فاطمه عزیز ترین مردم

نزد من است.

بشاره المصطفی، ص ۷۰

دیدهبان کتاب

۳ کتاب جدیدش را رونمایی می‌کند کانون پرورش فکری

همزمان با دهه مبارک فجر، سه عنوان از کتاب‌های جدید کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان روز دوشنبه ۱۵ بهمن‌ماه در مرکز فرهنگی هنری شماره ۳ کانون تهران رونمایی می‌شود. به گزارش «جوان»، رمان «امید فرار کرد»، نوشته عباس ناصری با تصویرگری جلد و طراحی گرافیک محمدعلی عبدلی، کتاب علمی «ستاره لایکا» به نویسندگی حمید نوایی لوسانی و تصویرگری ترگس طهماسبی و کتاب «بازی شک‌شک» به نویسندگی مرصیه طلوع‌اصل و تصویرگری فاتیما کریمی عنوان‌های این کتاب‌هاست. این آثار ساعت ۱۰ تا ۱۲ روز دوشنبه ۱۵ بهمن ۱۴۰۲ در مرکز فرهنگی هنری شماره ۳ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان رونمایی می‌شود.

یادکرد

پدرم با کار فرهنگی، شب و روزش را به هم گره زده بود

پدرم با کار فرهنگی، شب و روزش را به هم گره زده بود

پدرم شاگرد مکتب خمینی کبیر و خامنه‌ای حکیم بود. برای شاگردان مکتب خمینی در کلاس مجاهدت، نمره قبولی نمره ششیرین شهادت است. به گزارش «جوان»، به نقل از مهر، سومین سالگرد حاج محمود عاطفی، رئیس اسبق مرکز بسیج رسانه روز گذشته در سالن رضوان سازمان بسیج رسانه برگزار شد. فاطمه عاطفی دختر مرحوم محمود عاطفی در این مراسم گفت: ساختمان بسیج و یادواره بسیجی و پاسداری که نفس جان ما بود. وصله جان ما مست‌کننده روح متعلق به آخرین رگ چسبیده به آخرین جان آدمی ریشه احساسات عمیق و بناکننده غم‌های زیبا بود.

وی افزود: حاج محمود وصله جان ما پدرم همانند شیسه عطری می‌ماند که با شکستنش رایحه خوش او بیش از پیش طنین‌انداز شد. پدرم شاگرد مکتب خمینی کبیر و خامنه‌ای حکیم بود. برای شاگردان مکتب خمینی در کلاس مجاهدت، نمره قبولی نمره ششیرین شهادت است. دختر مرحوم محمود عاطفی در ادامه گفت: حاج محمود تنها یک کارمند نبود، بلکه انقلابی بی‌قراری بود که با کار فرهنگی، شب و روزش را به هم گره زده بود. خاصیت سربازان خمینی همین است و نفس جان ما مدال سربازی ولایت را با افتخار بر سینه داشت. وی ادامه داد: روزهای نه‌نشدن دور همدانی عزیز نفس زده بود. این طور معرفی کرد: «عاطفی صیقل داده شده ۱۰ ساله بودم که قدم به یکباره بلند شد. سردار که از پشت تریبون پایین آمد، نفس جان ما پشت میکروفن قرار گرفت و حاج محمود بسیج را مدرسه عشق و مکتب شهدای شهیدان گمنام می‌خواند که پیروانش بر گلدسته‌های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سر دادند. نفس جان ما پاراسای

۴۳ فجر

نگاهی به فیلم «اسفند» ساخته دانش اقباشاوی

قهرمانانی در دل تاریخ

کندی دارد و هم آن تعلیق‌گذاری جاسوس بودن علی و معرفی افراد خیلی به‌خورد فیلم ترفقه‌است و در واقع نیمه اول فیلم با ریتم کند و صحنه‌های اضافه و افرادی که هیچ نقشی در کاربرد داستان ندارند و با حذف آنها به روند داستان خللی وارد نمی‌شود، حوصله تماشاگر را سر می‌برد. برای مثال آیا با حذف سکانس‌های خانه مادری علی و حذف شخصیت مادر علی در داستان ایرادی ایجاد می‌شود، به نظر می‌رسد نویسنده تلاش داشته تا با افزودن گره‌های دراماتیک بار عاطفی فیلم را بیشتر کند، اما این تلاش ناکام مانده است.

نیمه دوم فیلم، اما جاندار است و شاخ و برگ‌های داستانی در دل قصه‌های گرفته‌اند و ریتم تندی دارد که می‌تواند بیننده را ترغیب به تماشا فیلم کند و البته دیالوگ‌هایی که در توضیح اهمیت جزیره مجنون گفته می‌شود نیز به دل فیلم نشست است و ای کاش فیلم می‌توانست از جلوه‌های ویژه بهتری استفاده کند تا برای بیننده امروزی هم صحنه‌های درگیری جذاب باشد. فراموش نکنیم که نسل تماشاگر امروز با نسل تماشاگر دیده‌بان متفاوت است و برای تحت تأثیر قرار دادن یک داستان و قصه کافی نیست. به هر روی ساخت هر اثری درباره دفاع مقدس شایان تمجید است، اما به نظر می‌رسد که این فیلم نیاز به یک تدوین مجدد و حذف بسیاری از صحنه‌های اضافی دارد و شاید با به‌کارگیری وی اف ایکس بتوان جلوه‌های ویژه کار را بهتر کرد، اما در مجموع «اسفند» فیلم شریفی است که بیننده را فریب نمی‌دهد و او را با زندگی شهید علی هاشمی تا حد زیادی آشنا می‌سازد که این امتیاز کمی نیست.

نساء نیکو

چندسالی است که در جشنواره فجر شاهد نمایش فیلم‌هایی از قهرمانان آشنا و ناآشنای جنگ هستیم؛ موقعیت مهدی در چند سال گذشته و مجنون جشنواره فجر گذشته و موارد بسیار دیگر. امسال هم چند فیلم دفاع مقدسی در جدول مسابقه شرکت دارند که «اسفند» یکی از آنهاست. همانگونه که اشاره شد ساخت اینگونه فیلم‌ها برای مخاطبانی که جنگ را تجربه کرده‌اند و به یاد دارند جذاب است، چرا که روایات پنهانی از جنگ آشنا و واقف به زندگی افرادی می‌شوند که در تمام این سال‌ها فقط نامی از آنها شنیده‌اند، این نکته بسیار حائز اهمیتی است، اما خطر تکراری شدن اینگونه فیلم‌ها از یک‌سسو و جذاب نبودن برای مخاطبان کم‌سن و سال‌تر، نکته‌ای است که به نظر می‌رسد کمتر به آن پرداخت شده است. اسفند داستان خوبی دارد و نقاط عطف آن هم در دل فیلمنامه نهشته است، اما سکانس‌های آغازین فیلم هم ریتم